

lige Fortid bragt ud af Verden. Det er jo klart — deri har den ærede sidste Taler Ret —, at det er ikke, fordi Fæstningen har en provisorisk Oprindelse, det er ikke noget Had til Fæstningen, der dikterer Ønsket om at faa denne Bestemmelse vedtagen, ingenlunde, men det har baade sin saglige Begrundelse og ogsaa sin politiske Begrundelse, som jeg nu her har været inde paa.

Dernæst maa man ikke være blind for, at den Overenskomst, som nu er truffen, jo ikke er truffen af Enkeltmænd. Det er en ren Misforstaaelse, hvis man tror, at det er Forsvarsministeren, der her har trumfet sin Villie igennem. Det er ikke Enkeltmænd, der staa bagved her, men det er Partierne, saaledes som de ere gaaede ud af Valgdagen. Det kan lidet nytte, at man ser bort derfra. Den enkeltes Stemme betyder jo ikke mere end een Stemme. Det er altsaa Valgdagen, der i Virkeligheden har skabt Stillingen, som den foreligger. Det, vi her staa paa, er det, vore Vælgere have givet os Mandat til at staa paa. Og det, som det ærede Medlem fra 10de Kreds (Frijs) talte om, er jo i Virkeligheden ogsaa Højres Standpunkt fra Valgdagen, thi det, som Højre, naar man talte med dem ved Valgene, i sidste Instans krævede, var, at de vilde have en Ordning, som de sagkyndige kunde erklære for brugelig. Det var jo det, Højre erklærede; efter at de havde talt, som oftest meget længe, ligesom det ærede Medlem for 1ste Kreds (Rambusch), om Københavns Befæstning, endte de dog med dette, og det var jo ogsaa det, som det ærede Medlem for 10de Kreds (Frijs) i sin Udtalelse forleden holdt sig til, at han vilde have, at de sagkyndige skulde afgive en Udtalelse om det her foreliggende. Og naar det ærede Medlem ikke vil kræve mere af de sagkyndige, end hvad man med Rette kan kræve af dem, naar han navnlig ikke vil kræve, at der skal lægges et politisk Ansvar paa dem — thi det maa han ikke kræve — vil jeg ogsaa medvirke til, at de sagkyndige kunne faa Lejlighed til at udtale sig derom.

Det maa vi altsaa erindre, at hvad der her foreligger, er ikke noget, som en enkelt Mand vil paanøde hverken dette høje Ting eller andre, men det er i Virkeligheden, hvad der er fremgaaet af sidste Valg. Jeg erkender, at Valgene kunde have været bedre — og det har jeg nævnt —, hvis man forud havde bøjet Villierne mod hinanden, havde erkendt Stillingen, som den var, ogsaa fra andre Sider — fra

alle Sider vil jeg hellere sige — og havde skabt Overenskomsten og ladet Vælgerne dømmе om den. Det skete ikke, men endnu efter alt, hvad der er sket, er Overenskomsten kommen i Stand, og jeg tror, at man skal betænke sig meget alvorligt, inden man gaar imod den, hvis man vil fremad i denne Sag. Ønsker man kun at blive staaende eller, selv om man ikke ønsker det, finder, at det at blive staaende vil være bedre end dette, er det noget, der meget let kan naas; men Ansvar et derfor vil jeg ikke have, og Part i det vil jeg heller ikke have.

Der er under denne Forhandling nævnt Spørgsmaalet om at sælge Kastellet. Det er et Spørgsmaal, som slet ikke hænger sammen med Spørgsmaalet om Københavns Befæstning eller fremskudte, forberedte Stillingen. Det er et rent Hensigtsmæssigheds-spørgsmaal, hvornaar man vil skride dertil. Jeg for mit Vedkommende skulde ikke have noget imod, om det høje Ting vedtager og Tingene enes om, at man allerede nu vil tage Bestemmelse om at sælge Kastellet, thi det vil upaatvivleligt en Gang ske. Det er saa store Værdier, der her ligge, at det i Længden er urimeligt at anvende dem blot til Kaserne. Men jeg tror ikke, at det i Øjeblikket har nogen Hast, thi saa vidt jeg kender Stillingen, er der ikke stærkt Tilløb til at købe Byggegrunde; jeg tror, at København har faaet mere deraf, end den kan absorbere i Øjeblikket. Jeg tror derfor ikke, at det er synderlig praktisk at udbyde Kastellet til Salg nu. Det er store Værdier, op imod en halv Snes Millioner Kr., ca. 9 Mill. Erstatningsbygningerne ville koste et Par Mill. Kr., og et Nettoudbytte af 7 Mill. Kr. skulde blive Resultatet; men udbød man Arealet nu, tror jeg, man langt fra vilde naa dette Resultat. Imidlertid kunde man jo godt i Lovforslaget om Salg af forskellige Grunde vedtage, at ogsaa Kastellet til sin Tid skulde sælges, blot Forudsætningen bliver den, at man ikke vil gaa frem med stor Part i saa Henseende.

Det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Rambusch) sagde, at han havde en stor Række Indvendinger imod disse Lovforslag. Jeg lyttede efter disse Indvendinger, men det blev ikke nær saa mange, som det ærede Medlem bebudede, hvad Lovforslagene angaar (*Rambusch*: De komme i anden Omgang). Naa, vi have endnu en Omgang til gode; det lagde jeg ikke saa meget Mærke til, jeg troede, vi skulde have dem straks, og det vilde jeg ogsaa finde mere praktisk. Nej, det, det ærede Medlem kom